

**Эффективность модели
дифференциации страховых
компенсаций от несчастных случаев
на производстве, основанной на
показателях и стоимости**

РЖЕПЕЦКИЙ Я.

**Центральный институт охраны труда -
Государственный исследовательский
институт
(г. Варшава, Польша)**

System ubezpieczeń społecznych w Polsce

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) zarządza systemem ubezpieczeń społecznych.
- 4 fundusze ubezpieczeniowe (emerytalny, rentowy, chorobowy i wypadkowy)
- 4 odrębne składki na każdy fundusz

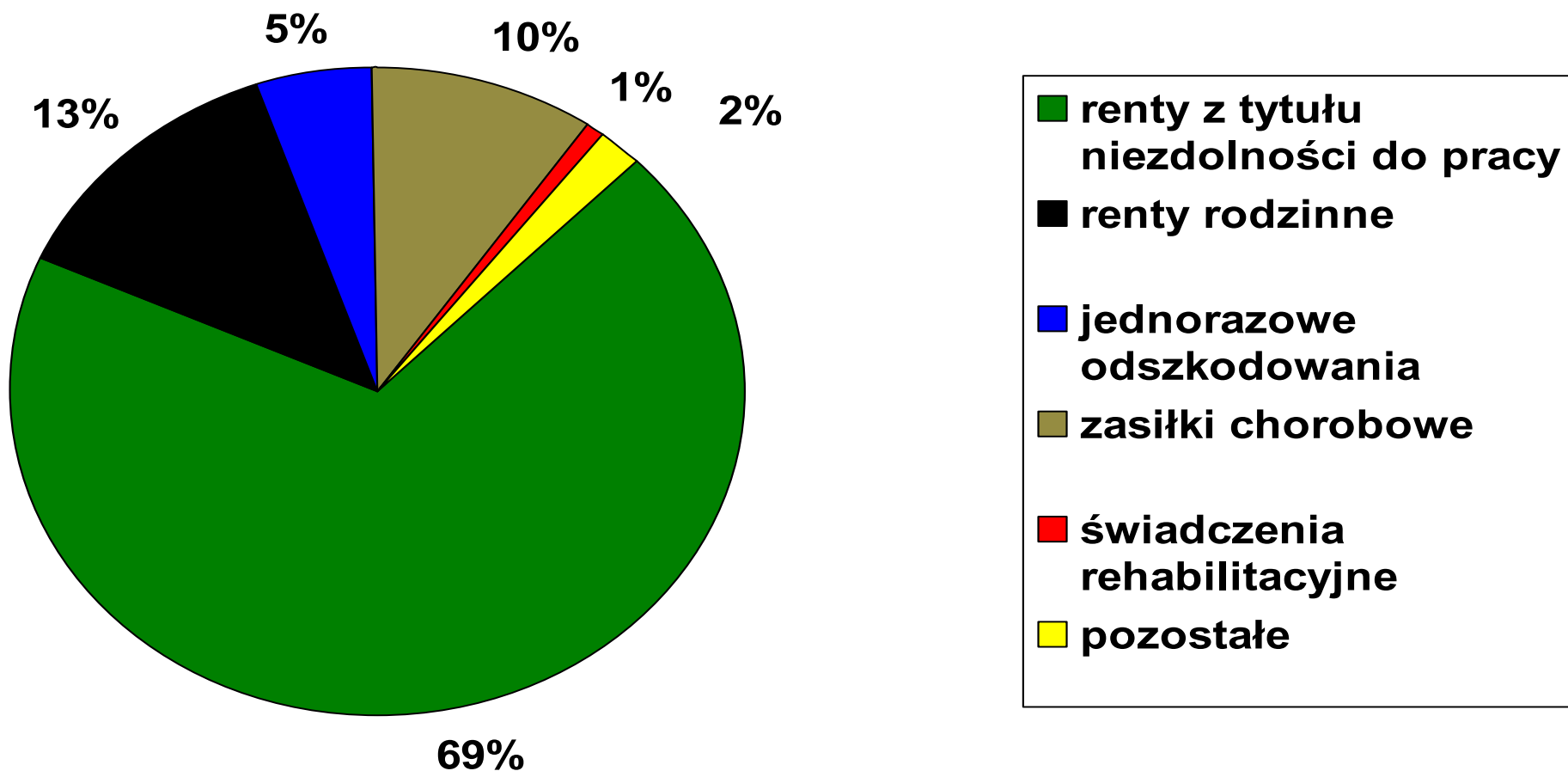

Ustawa o ubezpieczeniu wypadkowym obowiązuje w Polsce od 1 stycznia 2003 r.

- **Ubezpieczenie wypadkowe obejmuje ochroną skutki wypadków przy pracy i chorób zawodowych**
- **Skutki wypadków w drodze do i z pracy objęte są ubezpieczeniem rentowym i chorobowym**

Struktura wydatków z funduszu wypadkowego ZUS w Polsce w 2012 r. według rodzajów świadczeń

wydatki ogółem – 5 203,5 mln zł

Które przedsiębiorstwa są objęte zróżnicowaną składką?

Składka zryczałtowana (1,93%) - przedsiębiorstwa zgłaszające do ubezpieczenia wypadkowego ZUS poniżej 10 ubezpieczonych

Składka zróżnicowana - przedsiębiorstwa zgłaszające do ubezpieczenia wypadkowego ZUS co najmniej 10 ubezpieczonych

KRYTERIA OKREŚLANIA KATEGORII RYZYKA DLA DZIAŁALNOŚCI W USTAWIE WYPADKOWEJ

Wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grupy działalności ustala się w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla tej grupy. Kategorię ryzyka dla grupy działalności ustala się na podstawie wskaźników częstości (obliczanych na 1000 pracujących):

- Wypadków ogółem**
- Wypadków śmiertelnych i ciężkich**
- Stwierdzonych chorób zawodowych**
- Zatrudnionych w warunkach zagrożenia**

KRYTERIA OKREŚLANIA KATEGORII RYZYKA DLA PŁATNIKÓW SKŁADEK W USTAWIE WYPADKOWEJ

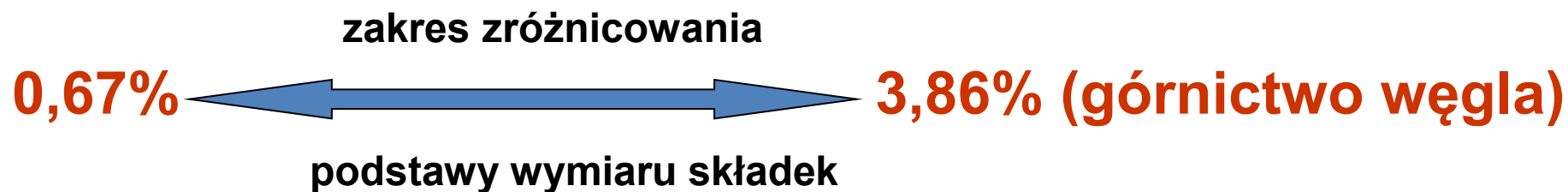
Wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla płatnika składek i ustala się w zależności od kategorii ryzyka ustalonej dla płatnika składek.

Kategorię ryzyka dla płatnika składek ustala się w zależności od ryzyka określonego wskaźnikami częstości (obliczanych na 1000 ubezpieczonych):

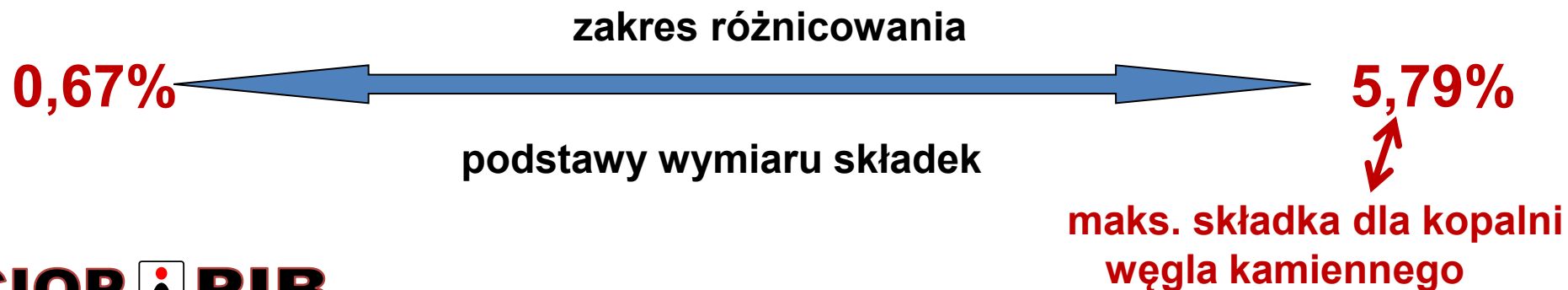
- Wypadków ogółem**
- Wypadków śmiertelnych i ciężkich**
- Zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia**

Zakres zróżnicowania stóp procentowych składek na ubezpieczenie wypadkowe

zakres zróżnicowania stóp procentowych składek dla grup działalności wynosi:

zakres zróżnicowania stóp procentowych składek dla przedsiębiorstw wynosi:

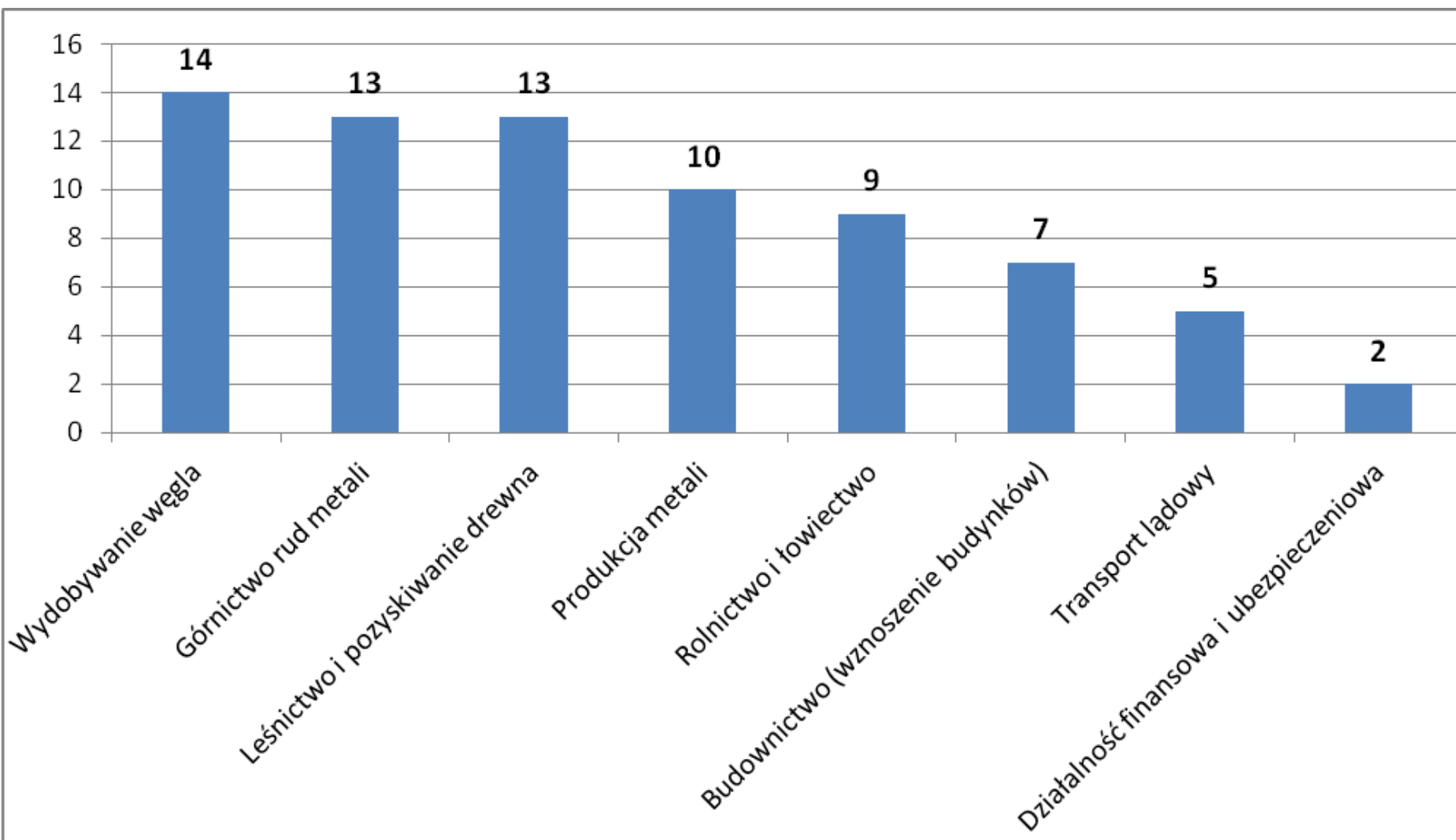

Zasady ustalania kategorii ryzyka w modelu kosztowym

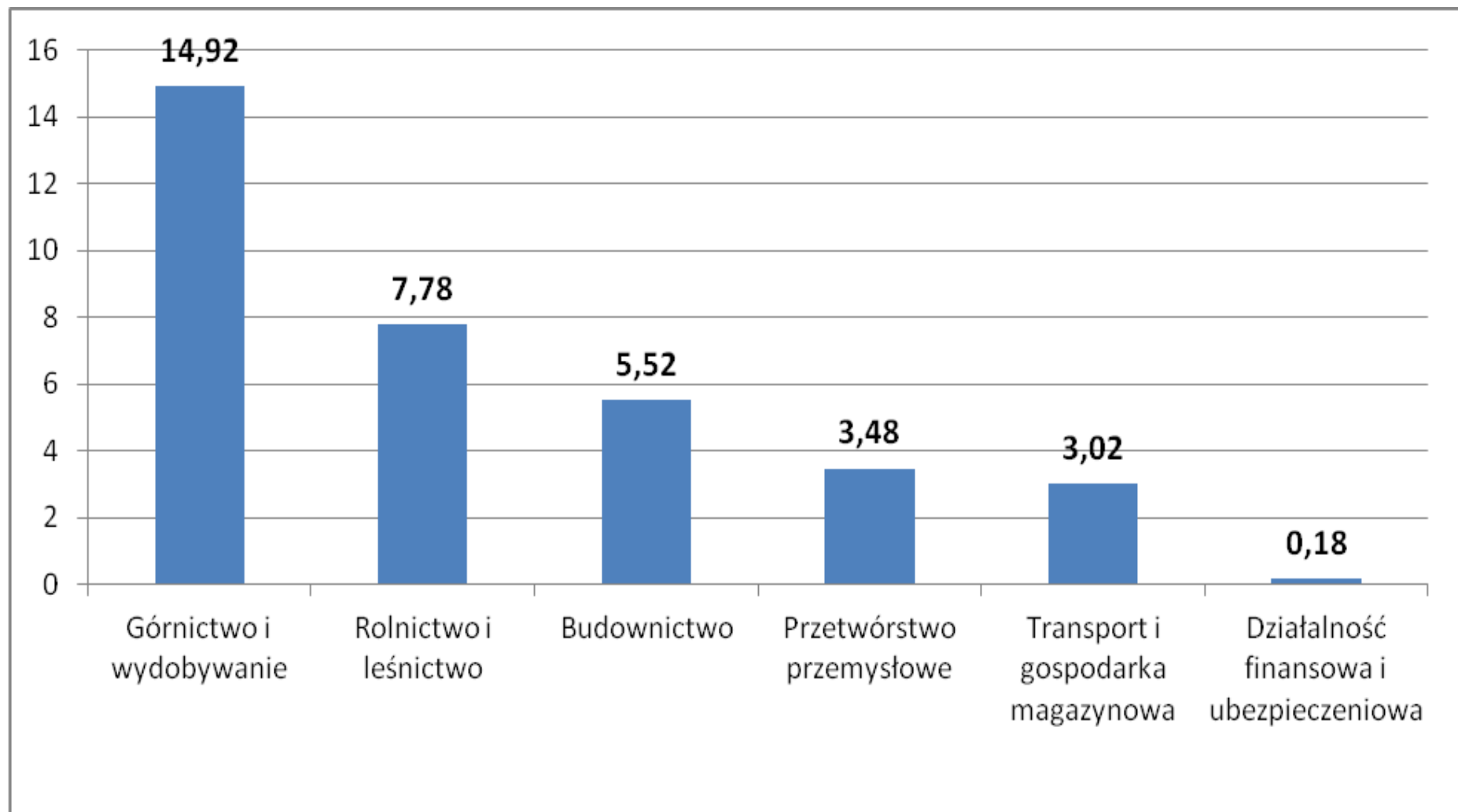
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy
i chorób zawodowych za lata 2008-2010

Kategoria ryzyka = $\frac{\text{Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych za lata 2008-2010}}{\text{Podstawy wymiaru składek za lata 2008-2010}}$

Kategorie ryzyka dla wybranych grup działalności gospodarki (wg obowiązującego modelu wskaźnikowego)

Kategorie ryzyka dla wybranych sekcji gospodarki (według modelu kosztowego)

Podsumowanie i wnioski

- Koszty świadczeń krótkoterminowych i jednorazowych z ZUS w latach 2008-2011 wyższe ponad 7 razy od świadczeń rentowych
- Kategorie ryzyka dla sekcji gospodarki wg modelu kosztowego wskazują na znacznie większe zróżnicowanie ryzyka niż zróżnicowanie wg obowiązującego modelu wskaźnikowego
- Znacznie więcej przedsiębiorstw wg modelu kosztowego ma ustalone maksymalne podwyżki i obniżki składek

Podsumowanie i wnioski (c.d.)

- Model kosztowy umożliwia ustalenie składek na podstawie rzeczywistych kosztów wypłat świadczeń z ZUS – dane byłyby wolne od przekłamań statystycznych
- Wskaźnikowy system zróżnicowanej składki sprawdza się w wybranych sekcjach gospodarki jak np. górnictwo i przetwórstwo przemysłowe. Dla innych sekcji gospodarki jak np. budownictwo, transport, energetyka kolejowa kategorie ryzyka i składki są znacznie zaniżone
- Obecny wskaźnikowy system wymaga ścisłej kontroli przekazywanych z przedsiębiorstw danych, której nie zapewnia ZUS

Спасибо за внимание